

ΠΟΛΛΑ ΠΑΙΔΙΑ Γ'

11 — Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ

Τὰ ἔξι ιεροτελεστικὰ τῆς Μυστικῆς Τελετουργίας πιάνουν μία νύχτα καὶ μία μέρα κι ἀρχίζουν τὸ βράδυ τῆς τέταρτης μέρας.

* Τὸ ήλιοβασίλεμα οἱ Πατέρες καλοῦν τὰ Παιδιά στὴν κατοικία. "Οταν ὅλοι ἔχουν καθήσει, τὰ Παιδιά στὴ γότια πλευρὰ κι οἱ Πατέρες στὴ βρεινή, δὲ Κούραχους ποὺ κάθεται στὴ δυτική, πίσω ἀπ' τὴν ιερὴ θέση ὃπου μένουν τὰ Χάρκο, ἀπευθύνεται στὰ Παιδιά ἐκπροσωπώντας τοὺς Πατέρες. Ἐξηγεῖ τὴ σημασία τῆς τελετῆς ποὺ πρόκειται γὰρ γίνει, γιατὶ αὗτὴ τὴν τελευταίαν νύχτα καὶ τὸ ἐπόμενο πρωὶ κάθε τὸ ποὺ γίνεται ἀγαφέρεται στὴ φωλιὰ καὶ στὴν ἄμεση ὑπόσχεση τῶν Παιδιῶν στὸ Γιὸ ποὺ κι αὐτὸς πρόκειται γὰρ δεθεῖ μ' ἕνα συμβολικὸ δεσμὸ μὲ τὸν Πατέρα.

Δέκατο πέμπτο ιεροτελεστικὸ

Τὸ δέκατο πέμπτο ιεροτελεστικὸ είναι τὸ συμβολικὸ Κοπάδιασμα τῶν Πουλιῶν καὶ συνεχίζει τὸ συμβολικὸ τῶν πουλιῶν ποὺ παρουσίασαν τὰ τραγούδια τῆς περασμένης μέρας.

* Νωρὶς τὴν ἀγοιξῆ τὰ πουλιὰ ἀποθέτουν τ' ἀδγά τους στὶς φωλιές τους, τὸ καλοκαίρι μεγαλώνουν τὰ μικρά τους, τὸ φθινόπωρο ὅλα τὰ μικρὰ είγουν μεγαλωμένα, εἰ φωλιές ἔχουν ἐγκαταλείψει καὶ τὰ πουλιὰ πετᾶνε σὲ σημήνη πάνω ἀπ' τὸν τόπο. Μπορεῖ κανεὶς γ' ἀκούσει τὸ φτερούγισμα ἐνὸς τρομαγμένου σημήνους, τὰ πουλιὰ ἔμφυικὰ σηκώνονται καὶ τὰ φτερά τους κάνουν ἔνα θόρυβο σὰν μακρινὴ βροντή. Πλαυτοῦ τὰ φυήνη πετᾶνε. Τὸ φθινόπωρο φαίνεται σὰν νὰ βαλθήκε νέα ζωὴ στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ πουλιά ὑπάρχει μεγάλη κύηση μὲ τὸ πηγαινέλα.

Αὐτὸ τὸ τραγούδι λέει γιὰ τὸ κοπάδιασμα τῶν πουλιῶν. Δὲ χρησιμοποιοῦμε τὸ τύμπανο καθὼς τὸ τραγούδαιμε, μὰ σφυράμε. Τὸ σφύριγμα γίνεται μὲ τὸ κόκκαλο τοῦ φτεροῦ τοῦ ἀητοῦ. Σ' αὐτὸ τὸ τραγούδι τραγουδᾶμε γιὰ τὸν ἀητὸ καὶ τ' ἄλλα πουλιά, γ' αὐτὸ χρησιμοποιοῦμε τὸ σφύριγμα.

"Οταν τ' ἀδγά ἐκκολαφτοῦν καὶ μεγαλώσουν τὰ μικρά, τὰ πουλιὰ κοπαδιάζουν· ἡ ὑπόσχεση τῶν μικρῶν ἔχει ξετελεστεῖ. Σ' αὐτὸ τὸ τραγούδι ποὺ τραγουδᾶμε πρὸς τὸ κλείσιμο τῆς τελετῆς, στοχαζόμαστε τὸ ξετέλεσμα τῆς ὑπόσχεσης ποὺ δόθηκε ἀπ' τὰ Χάρκο, πώς παιδιὰ θὰ χορηγηθοῦν στὸ λαό, ἔτσι ποὺ γὰρ ναὶ πολλοὶ καὶ δυνατοὶ, καὶ τραγουδᾶμε πώς τὰ μεγάλα σημήνη ἔρχονται (.....).

Καθὼς τραγουδᾶμε (.....) στοχαζόμαστε τὰ μεγάλα σημήνη τῶν πουλιῶν. "Ο θόρυβος τῶν φτερῶν τους είγαι ισχυρὸς θόρυβος. Καθὼς πετᾶνε ἀπ' τὸ 'να δέντρο στὸ ἄλλο, κουγάνε τὰ κλαδιὰ καθὼς τ' ἀφήγουν, καὶ τὸ δέντρο ταράζεται καθὼς σηκώνονται. Τὰ κοπάδια είναι πολλὰ καὶ δυνατά· ἔτσι, διαιμέσου τῶν ὑποσχέσεων τῶν Χάρκο, δὲ λαδὲς θὰ γίνει πολυάριθμος καὶ δυνατός.

Μετὰ τὸ συμβολικὸ τῶν πουλιῶν ποὺ κοπαδιάζουν ἀκολουθοῦν δεκάξι περιφορές γύρω ἀπὸ τὴν Κατοικία ποὺ συνοδεύουν βίγμους στὶς Δυνάμεις. Τὰ πρῶτα τραγούδια είναι στὸ Πηγεῦμα τοῦ Ἀραποστιτοῦ, στὶς τέσσερες περιφορές. Μετὰ ἀκολουθοῦν τραγούδια στὸν ἀγγελιοφόρο τῶν Ἀπάνω Δυνάμεων, τὴν Κάγουας, τὸν καστανὸ ἀητό, στὶς δεύτερες τέσσερες. Γιὰ τὸ πρῶτο ἀπ' αὐτὰ τὰ τραγούδια στὸν ἀητὸ δ. Κ. λέει:

* Μιὰ μέρα κάποιος περπατοῦσε στὴν πεδιάδα· σκεφτότανε καὶ τὰ μάτια του ἵταν πάνω στὸ ἔδαφος. Εαφνικά ἀντιλήφθηκε ἔναν ἥσκιο ποὺ πετοῦσε γύρο πάνω στὸ χορτάρι, σὲ κύκλους ποὺ ἔκλειγαν τὰ πόδια του. Ἐμεινε ἀκίνητος, ἀπορώγυτας τὸ μποροῦσε γὰ σημιάγει αὐτό· μετὰ κοίταξε πάνω καὶ εἶδε ἔνα καστανὸς ἀητὸν γὰ πετάει δλόγυρα πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του. Καθὼς ἀτένιζε, τὸ πουλὶ σταμάτησε, κοίταξε κάτω, σ' αὐτόν, μετὰ χτύπησε τὰ φτερά του καὶ πέταξε κι ἔφυγε. Πάλι· δ. ἄγνωρωπος περπατοῦσε καὶ σκεφτόταν, ὅταν τὸ μάτι του πῆρε ἔνα φῆλο δέντρο ποὺ ἔνας μεγάλος ἀσπρος ἀητὸς πετοῦσε γύρω του σὰ γὰ παρατηροῦσε κάτι. Καθὼς πετοῦσε ἔκρωξε, κάνοντας μεγάλο θόρυβο. Ἡταν τὸ πουλὶ - πατέρας ποὺ φύλαγε τὴν φωλιά του. Ὁ καστανὸς ἀητὸς ἤταν ἡ Κάγουας, καὶ πέταγε (καθὼς λέγεται στὸ δεύτερο τραγούδι) κατευθεῖαν στὴν φωλιά της, στὰ μικρά της, ποὺ διγάζανε κραυγές χαρᾶς καθὼς αὐτὴ ἐρχότανε κοντά.

Τὰ ἑπόμενα τραγούδια εἶγαι στὶς Ἀπάγω δυνάμεις: πρῶτα μ' ἀμφίσσολη ἐλπίδα — «Δὲν ἔρω δὴ οἱ προσευχές μου ἀκούγονται ἢ δὴ θὰ πάρουν ἀπάντηση»· ἔπειτα μὲ βεβαιότητα — «Ο Τιράγουα ἀτιους μᾶς ἀκούει γὰ προσευχόμαστε... καὶ θ' ἀπαντήσει στὶς προσευχές μας».

* Ἐχουμε τώρα κάγει τέσσερες φορὲς τέσσερες περιφορὲς τῆς κατοικίας. Στὶς πρῶτες τέσσερες θυμηθήκαμε τὴν Μητέρα Γῆ διαιμέσου τοῦ ἀραποσίτιοῦ. Στὶς δεύτερες τέσσερες τραγουδήσαμε γιὰ τοὺς ἀητούς, ποὺ εἶγαι οἱ ἀποσταλμένοι τῶν Ἀπάγω δυνάμεων. Στὶς τρίτες τέσσερες μιλήσαμε γιὰ τὶς προσευχές ποὺ στέλγονται στὸν Τιράγουα διαιμέσου αὐτῆς τῆς τελετῆς. Στὶς τελευταῖες τέσσερες ὑψώσαμε τὶς φωνές μας στὶς ἔδιες τὶς Δυνάμεις, τὴν ἴσχυρή Ἀπάγω δύναμη καὶ σ' ὅλες δοσες εἶγαι μὲ τὰ Χάκο. Τέσσερες φορὲς τέσσερα σημιάνει πληρότητα. Τώρα ὅλες τὶς Ἀπάγω καὶ κάτω δυνάμεις, σερνικές καὶ θηλυκές, τὶς ἔχουμε θυμηθεῖ καὶ προσκαλέσει μαζὶ μας στὶς ἱερὲς τελετὲς ποὺ θὰ γίνουν τὴν αὐγῆ. Η νύχτα ἔχει σχεδόν τελειώσει ὅταν ἡ τελευταία περιφορὰ σευμπληρώνεται· τότε τὰ Παιδιά σηκώνονται καὶ πάνε σπίτι.

Τὸ πρωὶ τῆς πέμπτης καὶ τελευταίας μέρας γίνονται οἱ τελευταῖες τελετές, ποὺ εἶγαι ἡ καρδιὰ τοῦ μυστηρίου.

* Μὲ τὸ πρῶτο σημάδι τῆς αὐγῆς οἱ Πατέρες σηκώνονται καὶ ἀκολουθώντας τὸν Κούραχους ποὺ κρατάει τὶς φτερωτές βέργες, τὸν ἀρχηγὸ μὲ τὸ ἀραποσίτι (....) τοὺς γιατρούς μὲ τὰ φτερά τους ἀητοῦ, καλεῖ τοὺς τραγουδιστὲς μὲ τὸ τύμπανό τους, προχωρᾶνε πρὸς τὴν κατοικία ὅπου ζεῖ ἡ οἰκογένεια τοῦ Γιοῦ. Καθὼς περπατᾶνε, τραγουδοῦν (....) τὰ λόγια σημιάνουν πώς τώρα ὁ Πατέρας γυρεύει τὸ παιδί του.

Τὸ παιδί ποὺ ἀναφέρεται εἶγαι συγήθως ἔνας μικρὸς γιὸς ἡ κόρη τοῦ Γιοῦ, τοῦ ἀγθρώπου ποὺ δέχτηκε τὴν ὄμάδα τῶν Χάκο. Πάνω σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ παιδί πρόκειται γὰ βάλοντε τὰ σημάδια τῶν δυοσχέσεων ποὺ φέρονται ἡ Μητέρα Ἀραποσίτη καὶ ἡ Κάγουας, τὴν διόσχεση τῶν παιδιῶν γιὰ αὖξηση, μακροζωία, ἀρθρογία. Τὰ σημάδια αὐτῶν τῶν διόσχεσεων δάγονται ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ παιδί, ἀλλὰ δὲν εἶγαι ἀπλῶς γι' αὐτὸ εἰδικὰ τὸ παιδί, μὰ γιὰ τὴ γενιά του, ὥστε τὰ παιδιά, ποὺ ἔχουν ἥδη γεννηθεῖ, γὰ ζήσουν, γὰ γίνουν γερά, καὶ μὲ τὴ σειρά τους ὑ' αὖξηθοῦν, ἔτσι όπου ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ φυλὴ γὰ μπορέσουν γὰ συνεχίστοιν.

Δέκατο ἔκτο ιεροτελεστικό

Τὸ δέκατο ἔκτο ιεροτελεστικὸ χωρίζεται σὲ τρία μέρη: τὴν Ζήτηση τοῦ Παιδιοῦ ἀπ' τοὺς Πατέρες, μιὰ Ἀκολουθία πρὸς τὴν Κατοικία τοῦ Γιοῦ· τὴν Συμβολικὴ Κλήτευση τῶν Δυνάμεων στὸ Παιδί, κατὰ τὴν ὅποια τὰ sacra φέρονται κοντά στὸ

Παιδί, στήν κατοικία του Γιού και τή Συμβολικοπόνηση του Προχωρήματος τῆς Ζωῆς, μὲ τὸ γυρισμὸ στήν τελετουργικὴ κατοικία.

Στὸ πρῶτο ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη ἡ Ἀκολουθία ἔσκινάει τραγουδώντας, «Πάω γυρεῦ-οντας τὸ παιδί μου». Στὸ δεύτερο μέρος, πρῶτα τὸ γερουμπούκι τοῦ ἀραποσιτοῦ, ποὺ παριστάνει τὴν καρποφόρα ἔνωση τὸ Οὔρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, κρατιέται ἀπ' τὸ Παιδί· μετὰ δὲ Κούραχους τυλίγει τὸ στέλεχος μὲ τὰ πούπουλα τοῦ ἀστρου ἀητοῦ (σεργικὸ καὶ θηλυκὸ ἔνωμένα) καὶ, κρατώντας καὶ μὲ τὰ δυὸ χέρια τὴν δέσμην, στέκεται μπροστά στὸ μικρὸ παιδί, καὶ, ἐνῷ τὸ τραγούδι τραγουδιέται, κατευθύνει τὰ στελέχη πρὸς τὸ μέρος του. Αὗτὴ ἡ κίνηση σημαίνει πώς ἡ ἀνάσα τῆς ζωῆς γυρίζεται πρὸς τὸ παιδί. Ἡ ἀνάσα περάνει στὸ μάκρος τοῦ στελέχους». Στὸ τρίτο μέρος, πρῶτα τραγουδιέται, «Ἐλα καὶ μὴ φοβᾶσαι, παιδί μου· δλα εἶγαι καλά»· μετά, τὸ παιδί κάνει τέσσερα βήματα μπροστά, παριστάνοντας τὸ προχωρημα τῆς ζωῆς, καὶ τραγουδοῦν: «Εἴμαι ἔτοιμος ἔλα, παιδί μου· μὴ φοβᾶσαι!». Καὶ τελικά, καθὼς ἐπιστρέψουν μὲ τὸ παιδί, τραγουδοῦν: «Κοιτάχτε τὸν πατέρα σας ποὺ περπατάει μὲ τὸ παιδί!».

Δέκατο ἔβδομο ιεροτελεστικὸ

Τὸ δέκατο ἔβδομο ιεροτελεστικὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερα μέρη, καθέγα σχετικὸ μὲ μιὰ φάση ἀπὸ τὴν τελετουργικὴν προετοιμασία τοῦ παιδιοῦ, ποὺ γίνεται, κρυφὰ ἀπ' τοὺς πολεμιστές, ἀπὸ μιὰ ἐσωτερικὴ διμάδα ποὺ περιβάλλει στεγὰ τὸ παιδί.

Στὸ πρῶτο μέρος, ἔνας γέρος, «ποὺ ἔχει διαλεχτεῖ γιὰ τὴν μεγάλη του ἥλικα, καὶ ἐπειδὴ ἔχει δεχεται πολλὲς εὔνοιες ἀπὸ τὶς Ἀπάνω δυγάμεις, ἔτσι ποὺ διμοια δῶρα γὰ μεταδοθοῦν καὶ στὸ παιδί, «ἄγγιζει τὸ παιδί μὲ γερὸ ἀπὸ τὴν συμβολικὴ κούπα», ποὺ ἔχει τὸ σχῆμα τοῦ θόλου τὸ οὐρανοῦ, γιατὶ τὸ γερὸ ἔρχεται ἀπὸ τὸν Τιράγουα ἄτιους». Τὸ μικρὸ παιδί πρέπει γὰ ἀποκαθαρθεῖ καὶ νὰ ἔτοιμαστει γιὰ τὴν μελλοντικὴν του ζωὴ μὲ τὸ γερὸ — στηριγμένο καὶ γερεμένο ἀπ' τὸ γερὸ. «Ἐπείτα ἀγγίζει τὸ παιδί μὲ χορτάρι ποὺ παριστάνει τὴν Τοχάρου, τὸ ζωταγὸ κάλυμμα τῆς Μητέρας Γῆς, ποὺ δίνει τροφὴ στοὺς ἀνθρώπους καὶ στὰ ζῶα.

Στὸ δεύτερο μέρος, ὁ γέρος ἀλείφει τὸ παιδί μὲ μιὰ ἀλοιφὴ καμιωμένη ἀπὸ κόκκινη ἄργιλο καὶ λίπος ἀπὸ θυσιασμένο ζῶο. («Τὸ πρῶτο ζῶο ποὺ σκοτώγεται στὸ κυνήγι ἀγήκει στὸν Τιράγουα (...). Αὕτω, γιὰ ἀγαγώριση πώς ἡ ζωὴ ποὺ συντηρήθηκε καὶ τράφηκε, ἀφιερώνεται τώρα στὸν Τιράγουα ἄτιους, τὸν Πατέρα ἀπάνω, ποὺ δίνει ζωὴ σ' ὅλα»).

Στὸ τρίτο μέρος, βάφει τὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ. Πρῶτα μὲ κόκκινη μπογιὰ ποὺ συμβολίζει τὸν ἔρχομεν τῆς νέας μέρας, ἥλιο στὴν ἀγατολή του, τὸ σφρίγος τῆς ζωῆς, καὶ καθὼς τὸ χρώμα ἀπλώνεται πάνω σ' ὅλοκληρο τὸ πρόσωπο, τὴν ἀκτινοθολία τοῦ ἥλιου μ' ὅλη τῆς τὴν δύναμιν, ποὺ δίνει στὸ παιδί τὸ σφρίγος τῆς ζωῆς του. Στὴ συγένεια, μὲ γαλάζια μπογιά, σὲ τόξο πάνω στὸ μέτωπο, πρὸς τὰ κάτω σὲ κάθε μάγουλο καὶ πρὸς τὰ κάτω σὲ κάθε πλευρὰ τῆς μύτης, συμβολίζοντας ἔπειτα τὸ τόξο τὸ οὐρανοῦ καὶ τὰ μογοπάτια ἀπ' τὴν γῆ στὸν οὐραγό: «Σ' αὐτές τὶς γραμμές βλέπουμε τὸ πρόσωπο τοῦ Τιράγουα ἄτιους, τὸ δότη τῆς ζωῆς καὶ τῆς δύναμης σ' ὅλα.

* Εἶγαι μιὰ διμάδα ἀστέρια πάνω ποὺ σχηματίζει κύκλο (Corona Borealis). Εἶγαι κύκλος ἀρχηγῶν. Ο Τιράγουα ἄτιους τοὺς ἔβαλε ἐκεῖ καὶ τοὺς δδήγησε, νὰ δάκψουν τὰ πρόσωπά τους μὲ τὶς ἔδιες γραμμές ποὺ βάλλαμε πάνω στὸ παιδί, κι ὅσοι εἶγαι γὰ γίγουν ἀρχηγοὶ πρέπει γὰ βαφτοῦν ἔτσο. Ἀπ' αὐτὸ τὸν κύκλο τῶν ἀστεριῶν ἥρθε μιὰ κοινωνία ποὺ λεγόταν Φαριστεσχάρου (...). Τὰ μέλη τῆς κοινωνίας (...) εἶγαι ἀρχηγοὶ κι αὐτοὶ οἱ ἀγθρωποι ἔχουν τὴν ἄδεια ἀπ' τοὺς ἀ-

στρικούς ἀρχηγούς νὰ βάφουν τὰ πρόσωπά τους μὲ τὶς γαλάζιες γραμμές καὶ νὰ φοράνε τὸ χρυσωδωτὸ πούπουλο στὸ κεφάλι. Τὰ μέλη αὐτῆς τῆς κοινωγίας δὲν χρεύουν οὕτε τραγουδᾶν· μιλοῦν ήσυχα καὶ προσπαθοῦν νὰ είναι σάν τ' ἄστρα. Ἔχω ἀκούσει πώς ἀπ' αὐτή τὴν κοινωνία δόθηκε ἡ ἀδειά νὰ βάφεται τὸ παιδί μὲ τὶς γαλάζιες γραμμές καὶ νὰ βάνεται τὸ χρυσωδωτὸ πούπουλο πάνω του.

Στὸ τέταρτο μέρος, ὁ γέρος δένει τὸ πούπουλο στὰ μαλλιά τοῦ παιδιοῦ. «Τὰ μαλακὰ πούπουλα παίργονται ἀπὸ κάτω ἀπ' τὰ φτερά τοῦ ἄσπρου ἀγητοῦ. Ο ἄσπρος ἀγητὸς εἶναι ὁ σύντροφος τοῦ καστανοῦ ἀγητοῦ, καὶ τὸ παιδί εἶναι τὸ παιδί τῆς Κάγυαρξ, τοῦ καστανοῦ ἀγητοῦ. Τὰ μαλακὰ πούπουλα φυτρώνουν κοντά στὴν καρδιὰ τοῦ ἀγητοῦ καὶ κιγούνταν καθὼς ὁ ἀγητὸς ἀγάπηνε. Παριστάγουν τὴν ἀνάσα καὶ τὴ ζωὴ τοῦ ἄσπρου ἀγητοῦ, τοῦ πατέρα τοῦ παιδιοῦ». Τὰ ἄσπρα μαλακὰ πούπουλα παριστάγουν ἐπίσης τὰ μπαμπακένια σύννεφα τ' οὐρανοῦ καὶ τὴ ζωὴ τ' οὐρανοῦ: «Πάγια κινούμενο σὰ νὰ ἀγέπνεε», παριστάνει «τὸν Τιράγουα ἄτιους, ποὺ κατοικεῖ πέρ' ἀπ' τὸν γαλαγὸν οὐρανό, ποὺ εἶναι πάνω ἀπ' τὰ μαλακὰ ἄσπρα σύννεφα».

«Οταν τὸ παιδί ἔχει τέλεια στολιστεῖ, τοῦ λέγε νὰ κοιτάξει μέσα στὴν κούπα καὶ νὰ προσέξει τὸ πρόσωπό του. Τὸ γερὸ ποὺ τρέχει συμβολίζει τὸ πέρασμα τῶν γενεῶν, τῆς μιᾶς πίσω ἀπὸ τὴν ἄλλη. Τὸ παιδάκι κοιτάει πάνω στὸ γερὸ καὶ βλέπει τὸ δμοιό του, καὶ θὰ ἰδεῖ αὐτὸ τὸ δμοιό στὰ παιδιά του καὶ στὰ πειδιά τῶν παιδιών του. Ἐκεῖ ναι ἀκόμη καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ Τιράγουα ἄτιους, ποὺ δίνει ὑπόσχεσην πώς η ζωὴ τοῦ παιδιοῦ θὰ προχωρήσει, καθὼς τὰ γερὰ κυλανε πάνω στὸν τόπο.

* * * Εγα μαῦρο κάλυμμα βάνεται τώρα πάνω στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ (. . .) ἔτσι ποὺ κανένας νὰ μὴν κοιτάξει τὰ ἀγια σύμβολα. Μόγο ὁ Τιράγουα τὰ κοιτάει καὶ ἔρει θλα δσα σημαίγουν. Εμεῖς δὲν τὰ κοιτάμε, γιατὶ εἶναι ἀγια.

Δέκατο δύσος ιεροτελεστικό

Στὸ δέκατο δύσος ιεροτελεστικὸ δ Κούραχους σημαδεύει μιὰ συμβολικὴ φωλιά. Τὸ κάνει αὐτὸ μὲ τὸ δάκτυλο τοῦ ποδιοῦ του, «γιατὶ ὁ ἀγητὸς φτιάνει τὴ φωλιά του μὲ τὰ νύχια του».

* * * Όλο ποὺ μιμούμαστε τὸ πουλὶ ποὺ φτιάγει τὴ φωλιά του, ὑπάρχει κι ἔνα ἄλλο γόνημα στὴν πράξην στοχαζόμαστε τὸν Τιράγουα ποὺ φτιάγει τὸν κόσμο γιὰ νὰ ζήσουν μέσα οἱ ἀνθρώποι. «Ἄν πᾶς σ' ἔνα ψηλὸ λόφο καὶ κοιτάξεις γύρο, θὰ δεῖς τὸν οὐρανὸν ν' ἀγγίζει τὴ γῆ σὲ κάθε πλευρὰ καὶ μέσα σ' αὐτὸ τὸν κυκλικὸ περίβολο οἱ ἀνθρώποι ζούν. » Ετσι οἱ κύκλοι ποὺ φτιάσαμε εἶναι ἔχι μόνο φωλιές, ἀλλὰ παριστάνουν ἀκόμη τὸν κύκλο ποὺ ὁ Τιράγουα ἄτιους ἔφτιασε γιὰ τὸν τόπο κατοικιας ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Πάνω ἀπ' τὴ συμβολικὴ φωλιά τὸ παιδί κρατιέται ἔτσι ποὺ τὰ πόδια του νὰ είναι μέσα στὸν κύκλο. «Ενας ἀρχηγὸς βάνει τὸ χέρι του κάτω ἀπ' τὴ ρόμπα ποὺ κρύθει τὶς κνημίες τοῦ παιδιοῦ καὶ ρίχγει ἔκει μιὰ φωλιὰ φλώρου, ἔτσι ποὺ τὰ πόδια τοῦ παιδιοῦ νὰ είναι πάνω της. «Χρησιμοποιεῖται ἡ φωλιά τοῦ φλώρου, γιατὶ ὁ Τιράγουα ἔκανε αὐτὸ τὸ πουλὶ νὰ χτίσει τὴ φωλιά του μὲ τέτοιο τρόπο ποὺ νὰ μήνυ μπορεῖ νὰ πάθει τίποτα. Κρέμεται ψηλά, εἰν' ἐπιτήδεια φτιαγμένη καὶ εἶναι ἀσφαλής. Ἡ φωλιά τοῦ ἀγητοῦ μπορεῖ νὰ χαλαστεῖ ἀπὸ μιὰ καταιγίδα, μιὰ ἡ φωλιά του φλώρου κουνιέται στὸν ἄνεμο καὶ δὲν παθαίνει τίποτα».

Ταυτάκος καὶ κοιμάτια λίπος ποὺ παριστάνουν «τὶς σταγόνες ποὺ σημαδεύουν τὸ χνάρι ποὺ γίνεται ἀπ' τοὺς κυνηγούς καθὼς κουβαλᾶνε κρέας σπίτι ἀπ' τὸ χωρά-

φι» τοποθετούνται μέσι στίς φωλιές. «Κανεὶς ἀλλος ἀπ' τὸν ἀρχηγὸν καὶ τὸν Κούραχους δὲν ξέρει τι γίνεται κάτω ἀπ' τὴν ρόμπα».

* Τὸ παιδί παριστάνει τὴν γένα γεγιά, τὴν συνέχισην τῆς ζωῆς, κι ὅταν βάνεται μέσι στὸν κύκλο συμβολίζει τὸ πουλὶ ποὺ ἀποθέτει τὸ ἀργά του. Τὸ παιδί εἶναι σκεπασμένο γιατὶ κανεὶς δὲν ξέρει πότε ἔνα πουλὶ ἀποθέτει τὸ ἀργά του ἢ πότε γίνεται μιὰ νέα γέννηση μόνο διὰ τὸ Τιράγουνα μπορεῖ νὰ ξέρει πότε δίγεται μιὰ νέα ζωή. Τὸ τοποθέτημα τῶν ποδιών τοῦ παιδιοῦ (...) πάγω στὴν φωλιὰ τοῦ φλώρου σηματίνει ὑποσχεμένη ἀσφάλεια στὴν γένα ζωῆς, τὸ λίπος εἶγαι ὑπόσχεση ἀφθονίας τροφῆς κι διὰ ταυτάκος εἶναι προσφορὰ σ' ἀναγγώριση πώς δλα ἔρχονται ἀπ' τὸν Τιράγουνα. Ή δὴν πράξη σημαίνει πώς τὸ κλάν ἢ ἡ φυλὴ τοῦ Γιοῦ θ' αὐξηθεῖ, πώς θὰ ὑπάρχει εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, καὶ πώς διάποστος θὰ σκεπαστεῖ ἀπὸ γονιμότητα. Αὐτὴ εἶγαι ή ὑπόσχεση τοῦ Τιράγουνα διαιμέσου τῶν Χάκο.

Τὸ ιεροτελεστικὸν κλείνει μὲν μιὰ προσφορὰ εὐχαριστίας ἀπὸ γλυκὸν καπνό.

Δέκατο ιεροτελεστικό

Τὸ δέκατο ένατο ιεροτελεστικὸν περιέχει τὰ τραγούδια ποὺ τραγουδιούνται κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ χοροῦ εὐχαριστιῶν ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ μυστήριο. Αὐτὸς ἔκτελεῖται μπροστὰ ἀπ' τὴν κατοικία καὶ συγδεύεται ἀπ' τὴν προσφορὰ δώρων, τὴν ἔξιστορηση ἀντραγαθημάτων καὶ ἄλλα κοινωνικὰ χαρακτηριστικά. Στὸ κλείσιμό του τὰ ἔξέχοντα μέλη τῶν δύο δημάδων ἐπιστρέφουν στὴν τελετουργικὴν κατοικία γιὰ τὰ τελευταῖα ιεροτελεστικά.

Στὴν ἀπόδοση τῆς Μίς Φλέτσερ φαίνεται ἡ ἔξαφη τῶν τραγουδιῶν :

* 'Επακοῦστε! 'Ακοῦστε! Σᾶς καλοῦμε. 'Ελάτε! 'Ελάτε! Παιδιά, ἐλάτε!
'Ελάτε! Εἴμαστε ἔτοιμοι καὶ περιμένουμε, διὰ Πατέρας σας περιμένει. 'Ελάτε!
Παιδιά, ἐλάτε!

'Ακοῦστε μας ποὺ σᾶς καλοῦμε, σᾶς καλοῦμε! Παιδιά, ἐλάτε!

Παιδιά, ἐλάτε! 'Ελάτε κατὰ δῶ!

'Επακοῦστε! 'Ακοῦστε καθὼς σᾶς καλοῦμε, καλοῦμε τὰ Παιδιά νὰ ψθουν..

Κοιτάχτε, ποὺ ἔρχονται, δέστε τα, δέστε τα, γένοι καὶ γέροι!

Κοιτάχτε! 'Εδω ἔρχονται, δῶ, ἀπὸ κεῖ, δημαδιάζοντας.

Κατὰ δῶ ἔρχονται, κραυγάζοντας σὰν ἀητοί, κραυγάζοντας ἔρχονται.

Χαρούμενα, εύτυχισμένα, μ' εὐχαρίστηση ἔρχονται, μὲν χαρὰ ἔρχονται, ἔρχονται κατὰ δῶ.

Δέστε ποὺ ἔρχονται, δημαδιάζοντας σὰν πουλιά, κραυγάζοντας σὰν ἀητοί καθὼς ἔρχονται στοὺς Πατέρες.

Είκοστό ιεροτελεστικό

Στὸ είκοστὸ ιεροτελεστικό, πρὶν νὰ ξεσκεπαστεῖ τὸ παιδί, ἔνα τραγούδι εὐλογίας τραγουδιέται διχτύων φορές πάγω ἀπ' τὸ παιδί :

* 'Αγασάγετε πάγω του!

'Αγασάγετε πάγω του!

Ζωὴ μόνο μπορεῖς νὰν τοῦ δώσεις.

Μακριὰ ζωὴ, παρακαλοῦμε, διὰ Πατέρα, δόσε σ' αὐτόν!

Τὸ τραγούδι σημαίνει :

* "Ολα ὅσα ἔκανα σὲ σέγα ώς τώρα, μικρὸ παιδί, ηταν μιὰ προσευχὴ γὰρ καλέσει κάτια τὴν ἀγάσα τοῦ Τιράγουνα ἀτιους νὰ σοῦ δώσει μακριὰ ζωὴ καὶ δύναμη καὶ νὰ σὲ διδάξει πώς ἀγήκεις σ' αὐτόν — πώς είσαι δικό του παιδί κι ὅχι δικό μου.

Οταν τραγουδῶ αὐτὸν τὸ τραγούδι προσεύχομαι στὸν Τιράγουα γὰρ κατέβει καὶ γ' ἀγγίζει μὲ τὴν ἀγάσα του τὸ σύμβολο τοῦ προσώπου του καὶ ὅλα τ' ἄλλα σύμβολα ποὺ γενάνται πάγω στὸ παιδάκι. Προσεύχομαι μ' ὅλο μου τὸ πυγεῦμα, ὁ Τιράγουα ἀτεύσει γ' ἀφήσει τὸ παιδί γὰρ μεγαλώσει καὶ γίνεται δυνατὸ καὶ γὰρ βρεῖ εὔνοια στὴν ζωὴν του.

Αὕτη εἶναι μιὰ πολὺ ἐπίσημη πράξη, γιατὶ πιστεύουμε πῶς ὁ Τιράγουα ἀτιους, ἀν καὶ ὅχι δρατδές ἀπὸ μᾶς, στέλγει κάτω τὴν ἀγάσα του καθὼς προσευχόμαστε, καλῶντας τον γὰρ ρθεῖ.

*

Ο Ταχιρασμαγουίτσι, ὁ μωρφωμένος Ἰγνιάνος ποὺ ἀφηγήθηκε στὴ μίς Φλέτσερ τὴν τελετή, εἴπε ὅταν τελείωσε :

Καθὼς τραγουδῶ αὐτὸν τὸ τραγούδι μὲ σένα, δὲ μπορῶ γὰρ σταματήσω γὰρ χύνω δάκρυα. Δέγι τὸ χωρίον τραγουδήσει ἄλλοτε, παρὰ μονάχα καθὼς στεκόμοιν κοιτάζοντας πάγω στὸ μικρὸ παιδί καὶ προσευχόμενος γι' αὐτὸν μὲς στὴν καρδιά μου. Δέγι ὑπάρχει μικρὸ παιδί ἔδω, μὰ τὰ γράφεις ὅλα αὐτὰ ἔτσι ποὺ γὰρ μὴ χαθοῦν κι ἔτσι ποὺ τὰ παιδιά μας γὰρ ξέρουν τὶς οἱ πατέρες τους πίστευαν κι ἐφάρμοζαν σ' αὐτὴ τὴν τελετή. Ἐπει, καθὼς τραγουδῶ, καλῶ τὸν Τιράγουα ἀτιους γὰρ στελεῖ κάτω τὴν ἀγάσα του πάγω σου, γὰρ σου δώσει δύναμη καὶ μακριὰ ζωὴν. Προσεύχομαι γιὰ σένα μ' ὅλο μου τὸ πυγεῦμα.

* Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἡμερῶν ποὺ μιλοῦσσα μαζί σου, μεταφέρθηκα μὲ τὴ σκέψη μου στὸν καιρὸ ποὺ δὲ Ἐσταμάζα ἥρθε στὸ Τσάουι. Τὸν γνώρισα σ' αὐτὴν τὴν τελετήν ἥταν δὲ Πατέρας, καὶ καθὼς ἐργάστηκα ἔδοψ μέρα καὶ γύχτα, ἥ καρδιά μου ἤγκε πρὸς σένα (...). Ποτὲ δὲ φαντάστηκα πῶς ἐγώ, ἀπ' ὅλο τὸ λαό μου, λὰ ἥμουνα ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἔδινε αὐτὴ τὴν ἀρχαία τελετὴ γὰρ φυλαχτεῖ, κι ἀπορῶ μ' αὐτὸν καθὼς κάθομαι ἔδω. Σκέφτομαι τὴν μακριά μου ζωὴ μὲ τὶς πολλές της ἐμειρές· ἀπ' τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν Πόνι ποὺ δρεθήκανε στὴν πόλεμο, ἰχεδὸν δλοι τους σκοτώθηκαν στὴν μάχη. Τραυματίστηκα ἀσχημα πολλές φορές — ἵες αὐτὴ τὴν οὐλὴν πάγω ἀπ' τὸ μάτι μου. Ἡμιουγα μ' αὐτοὺς ποὺ πῆγαν στὰ Βραχώδη· Ὁρη στὸν Τσεγιέν, ὅταν εἰχαν σφαγτεῖ τόσους στρατιώτες, ποὺ τὰ γενέρα τους σώματα ποὺ κοίτονταν ἐκεῖ φαίνονταν σὰν μία μεγάλη γαλάζια κουβέρτα ἀπλωμένη πάγω στὸ ἔδαφος. Οταν σκέφτομαι δλοις τοὺς ἀνθρώπους τῆς δικῆς μου φυλῆς ποὺ πέθαναν στὴ διάρκεια τῆς ζωῆς μου, καὶ μετὰ κείουσαν τῶν ἄλλων φυλῶν, ποὺ πέσαν ἀπ' τὰ χέρια μας, εἶγαι τόσο πολλοί, ποὺ κάγουν ἐνα πλατύ σκέπασμα πάγω στὴ Μητέρα Γῆ. Κάποτε περπάτησα μ' αὐτὲς τὶς ξαπλωμένες μορφές. Δέγι ἔπεσα μὰ πέρασα, τραυματισμένος κάποτε, μὰ ὅχι θαγάσμα, μέχρι ποὺ εἶμαι ἔδω σήμερα κάγοντας αὐτὸν τὸ πράγμα, τραγουδῶντας αὐτὰ τὰ ἱερὰ τραγούδια μὲς σ' αὐτὴ τὴν μεγάλη πίπα (τὸ μαγνητόφωνο) καὶ διηγώντας σου γι' αὐτὲς τὶς ἀρχαῖες Ἱεροτελεστίες του λαοῦ μου. Θὰ πρέπει γὰρ φυλάχτηκα γι' αὐτὸν τὸ σκοπό, ἀλλιώς θὰ κοιτάμονυ· ἐκεῖ κάτω ἀνάμεσα στοὺς γεκρούς.

Σημείωση

Η μετάφραση ἔγινε ἀπὸ τὸ ἀγγλικὰ. Τὴν παρουσίαση καὶ τὸ σχολιασμὸ τῆς Τελετῆς, ὡς ποὺ τὴ μαγνητοφώνησε ἡ Μίς Φλέτσερ, ἔκανε δ. Χ. Μπ. Ἀλεξάντερ ποὺ στὸ τέλος τῆς παρουσίασης προσθέτει σχόλια γενικὰ γιὰ τὴν Τελετή, ὅπου τὴν ἔξετάζει σὲ σχέση μὲ ἄλλα Κείμενα, Μύθους καὶ προπαντὸς μὲ τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια καὶ ποὺ τὰ παράλειψα, γιατὶ (μ' ὅλη τους τὴν ἀξία) εἶναι περιοριστικὰ καὶ σ' ἔνα θαθμό, ξεπερασμένα. Κι ἔπειτα, ἔδω μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ κείμενο καθεαυτὸ — ποὺ δένει, μιὰ χαρὰ στὸ χώρο καὶ στοὺς φίλους τῆς Υδρίας.